

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 18/1995 vp

Hallituksen esitys laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteenä olevan verotaulukon muuttamisesta

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 1995 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 65/1995 vp.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Merja Sandell valtiovarainministeriöstä, ylijohtaja Harri Cavén liikenneministeriöstä, teollisuusneuvos Juha Kekkonen kauppa- ja teollisuusministeriöstä, ylijohtaja Markku Nurmi ympäristöministeriöstä, toimitusjohtaja Heimo Jaakkola Autoliitosta, johtaja Jarmo Nupponen Öljyalan Keskusliitosta sekä erikoistutkija Heikki Kemppe valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta.

Moottoribensiinien valmisteverosta säädetään kuluvan vuoden alusta voimaan tullessa nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1472/94). Valmistevero koostuu fiskaalisesta perusverosta ja ympäristöpoliittisiin näkökohtiin perustuvasta lisäverosta.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Pekkarinen, varapuheenjohtaja Törnqvist, jäsenet Ala-Nissilä, U. Anttila, Kallis, Laitinen, Lehtosaari,

Hallitus ehdottaa, että moottoribensiinien valmisteveroa korotetaan 40 pennillä litralta. Korotus koskisi kaikkia nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteessä mainittuja moottoribensiinilaatuja. Korotukset ehdotetaan saatettavaksi voimaan vuoden 1996 alusta.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Valiokunta korostaa, että polttoaineveroa ja energiaverotusta on kehitettävä kokonaisuutena, jossa tulee ottaa huomioon ympäristövaikutukset. Eri energiamuotojen verotuksessa on pyrittävä yhteismitallisuuteen, jotta esim. siirtymät ympäristövaikutuksiltaan epäedullisempaan energiankäyttöön saadaan estetyiksi.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Malm, Puisto, Rajamäki, Saario, Sasi, Savela, Tiuri, Tykkyläinen ja Vihriälä sekä varajäsenet Ihamäki, P. Leppänen, Rask, Saarinen ja Uotila.

Vastalause

Hallituksen esitys moottoribensiinien valmisteveron nostamiseksi 40 pennillä litralta ei ole oikeassa suhteessa muiden ympäristöperusteisten

veroratkaisujen kanssa. Lähinnä teollisuuden rasiitteena olevaa ympäristöperusteista energiaveroa hallitus ei kiristä lainkaan.

Hallituksen esitys on lisäksi alue- ja liikennepoliittisesti väärin painottunut. Liikennepoliittisesti ei voi olla oikein se, että auton käyttöä verotetaan yhä raskaammin, samaan aikaan kun "auton hankinnan verotus" pysyy ennallaan.

Aluepoliittisesti ei voi olla oikein se, että varsinkin harvempaan asutuilla alueilla, joilla palvelut vähenevät hallituksen politiikan seurauksena kiihtyvää vauhtia, joilla palveluiden hankintamatkat pitenevät kaiken aikaa, auton käytön kustannuksia lisätään niinkin runsaasti kuin hallitus nyt tekee. Työmatkakustannukset lisääntyvät niin asutuskeskusten lähiöissä kuin haja-asutusalueillakin ja muodostavat yhden tekijän kannustinloukkuongelmassa. Työmatkavähennysverotuksessa on reaalisesti puolittunut viimeisen vuosikymmenen aikana. Muun muassa SAK:n työllistämishjelmassa on tähän ongelmaan puuttu.

Näkemyksemme on, että erilaisia energiaveroja on sinänsä näissä oloissa välttämätöntä kiristää sekä valtiontaloudellisista syistä työn verotuksen keventämiseksi että ympäristöpoliittisista syistä. Liikenteen ja energiaintensiivisen teollisuuden olisi tästä rasiitteesta kannettava kuitenkin kutakuinkin samansuuruinen osa.

Liikenteen verottaminen kipuaa hallituksen esityksen seurauksena Suomessa Euroopan huippuun. Samanaikaisesti hyvään nousuun

vauhditetun teollisuuden käyttämän energian hinta on Euroopan toiseksi alhaisin, jos kohta veron osuus teollisuuden ja myös kotitalouksien käyttämän energian hinnassa on jo korkeata eurooppalaista luokkaa. Näistä syistä ehdotammekin, että moottoribensiinin valmisteveroa nostettaisiin 20 pennillä hallituksen esittämän 40 pennin sijasta.

Vastaavasti ympäristöperusteista energiaveroa, jota peritään eräiden energialähteiden valmisteverosta annetun lain (1473/94) mukaan, on mielestämme kiristettävä siten, että sen tuotto kattaa osan, noin 300 miljoonaa markkaa, siitä runsaan 400 miljoonan markan verotuottomenetyksestä, mitä ehdotuksemme merkitsee hallituksen esitykseen verrattuna.

Po. ympäristöperusteinen energiavero, joka ei ole hallituksen esityksessä avoinna, on rakennettu siten, että sen määräytymisperusteissa hiilidioksidikomponentin osuus on 75 prosenttia ja energiasisältökomponentin osuus 25 prosenttia. Tämän veron sanotun mittainen korotus on suoritettava kuitenkin siten, ettei kotimaisten energialähteiden, puun ja turpeen verotusta kuitenkaan kiristetä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteenä olevan verotaulukon muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1472/94) liitteenä olevaa verotaulukkoa seuraavasti:

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Lyijytön moottoribensiini				
— peruslaatu	1	281 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
— reformuloitu	2	276 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
Lyijyllinen moottoribensiini				
— peruslaatu	3	326 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
— reformuloitu	4	321 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
Moottoribensiinin sekoitus				
— peruslaatu	5	313,5 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
— reformuloitu	6	298,5 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l

Voimaantulosäännös
 (Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 1995

Olavi Ala-Nissilä
Mauri Pekkarinen

Markku Lehtosaari
Jukka Vihriälä

Bjarne Kallis

